

רע"פ 6038/19 - נאש אסלאן נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 6038/19

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: נאש אסלאן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת בעפ"ג 8593-04-19 מיום 31.7.2019 שניתן על ידי כב' השופטים י' שטרית, ע' הוד וס' דבור

בשם המבקש: עו"ד ח' כהן; עו"ד ה' טל

החלטה

לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי נצרת (כב' השופטים י' שטרית, ע' הוד ו-ס' דבור) מיום 31.7.2019 בעפ"ג 8593-04-19, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום נצרת (כב' השופטת ד' שרון-גרין) בת"פ 20736-04-17.

רקע והליכים קודמים

1. המבקש ואחר הורשעו על פי הודאתם בכתב אישום מתוקן בביצוע עבירה של התפרצות למקום מגורים בכוונה לבצע גניבה, לפי סעיף 406(ב) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); עבירה של גניבה בנסיבות מיוחדות, לפי סעיף 384א(ב) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין; ועבירה של ניסיון להתפרצות למקום מגורים בכוונה לבצע גניבה, לפי סעיף 406(ב) בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במהלך שנת 2016 עבד המבקש בבית המתלוננים וביצע בו עבודות צבע, כשבמהלך עבודתו, הבחין כי המתלוננים מחזיקים סכום כסף גדול במזומן בשידה בביתם. בהמשך לכך, נודע דבר הכסף גם לאחר ולשלושה מעורבים נוספים, שהחליטו לפרוץ לבית במטרה לגנוב את הכסף. בשתי הזדמנויות שונות, ניסו שניים מהמעורבים הנוספים לפרוץ לבית המתלוננים, אך ללא הצלחה. בשעות הערב של יום 7.3.2017, התקשר אחד מן המעורבים הנוספים למקום עבודתה של המתלוננת כדי לוודא שהיא אכן נמצאת במקום עבודתה, כאשר במקביל התקשר מעורב נוסף למתלונן וגרם לו לצאת מהבית באמתלה שיש סוס פצוע ליד המושב. עם יציאתו של המתלונן מהבית, פרצו האחר ואחד מהמעורבים הנוספים אל בית המתלוננים, ניגשו היישר אל השידה ונטלו ממנה סכום של 391,700 יורו, 192,000 דולר, וסכום נוסף של עשרות אלפי שקלים במזומן, והכל כאשר המבקש ומעורב נוסף נשאו לתצפת על הבית במטרה למנוע את חשיפתם. לאחר מכן נמלטו המבקש, האחר ושלושת המעורבים הנוספים לביתו של אחד מן המעורבים ושם חילקו את השלל ביניהם, כך שכל אחד קיבל סכום כסף השווה לכ-400,000 ש"ח.

2. בפתח גזר דינו, סקר בית משפט השלום את הודעותיו של המבקש ומזכרים המתייחסים לשיתוף הפעולה שלו עם המשטרה, וכן עמד על תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של המבקש. בית המשפט קבע כי המבקש והאחר משתייכים למעגל הפנימי של הביצוע העברייני, וכי המבקש סיפק את המידע בדבר הימצאות הכסף המזומן בבית המתלוננים. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם, עמד בית המשפט על חומרת המעשים שביצעו המבקש ושותפיו ועל נסיבותיהם, לרבות התכנון הממושך והקפדני שקדם לביצוע ולניסיונות הפריצה הקודמים. עוד עמד בית המשפט על הערכים המוגנים שנפגעו ועוצמת הפגיעה הקשה בהם, לרבות סכום הכסף הרב שנגנב, העומד על כ-2.25 מיליון ₪; על פוטנציאל הנזק שעלול להיגרם בעת פריצה לבית מגורים במקרה של היתקלות בין העבריינים לדיירי הבית; ועל הנזק הנפשי שנגרם למתלוננים, לרבות הפגיעה הקשה בתחושת ביטחונם. בית המשפט בחן את מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות תוך שקבע כי בעבירות פריצה וגניבה המתאפיינות בתכנון ובארגון נקבעו מתחמי ענישה מחמירים. בהתחשב באמור, ובהתחשב בכך שהמבקש והאחר השיבו את חלקם בשלל, העמיד בית משפט השלום את מתחם העונש ההולם על מאסר שנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל, וכן העמיד את מתחם הפיצוי בין 20,000 ל-70,000 ש"ח ואת מתחם הקנס בין 10,000 ל-50,000 ש"ח.

אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, זקף בית המשפט לזכות המבקש את הודאתו ונטילת האחריות על ידו; עברו הנקי; נתוניו האישיים והמשפחתיים; ונכונותו לפצות המתלוננים בסכום כספי נכבד. עוד נתן בית המשפט משקל ממשי לשיתוף הפעולה של המבקש עם רשויות האכיפה. עם זאת, עמד בית המשפט על כך ש"אין מדובר באירוע נקודתי, ספונטני וקצר מועד, אלא במסכת שהתמשכה על פני זמן לא מבוטל, כאשר בכל שלב, יכול היה הנאשם מס' 1 [המבקש - ג'ק] להפסיק את המעשים, לדווח עליהם לרשויות ולהביא לכך שההתפרצות כלל לא תבוצע." עוד קבע בית המשפט כי הוא אינו סבור כי יש לחרוג ממתחם הענישה מטעמי שיקום בנסיבות העניין בשים לב לאמור לעיל ובשים לב לעובדה שההליך השיקומי בעניינו של המבקש טרם החל. לנוכח האמור, גזר בית משפט השלום על המבקש 18 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; מאסרים מותנים; פיצוי בסך 40,000 ש"ח; וקנס בסך 10,000 ש"ח או 50 ימי מאסר תחתיו.

3. ערעור שהגישו המבקש והאחר לבית המשפט המחוזי נדחה. בערעורו, טען המבקש, בין היתר, כי בית משפט השלום לא נתן ביטוי הולם לנסיבותיו הייחודיות, וביניהן נכונותו לסייע למשטרה להגיע לחקר האמת ללא תנאים מקדימים ואינטרס השיקום בעניינו. עוד טען המבקש כי בית משפט השלום לא התחשב במסר השלילי הגלום בגזר דינו כלפי ציבור החשודים, הנאשמים והסניגורים בכל הנוגע לשיתוף פעולה עם גורמי האכיפה. בפסק דינו, עמד בית המשפט המחוזי בהרחבה על החומרה היתרה שבמעשי המבקש ושותפיו, תוך שקבע כי מעשי המבקש מגלמים חומרה יתרה

נוכח הפרת האמון הגלומה במעשיו מקום שהוא זה שעבד בבית המתלוננים והעביר המידע בדבר הימצאות הכסף ליתר המעורבים. עוד קבע בית המשפט כי בנסיבות המקרה דנן אין מקום לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום. באשר לטענת המבקש בדבר המסר השלילי הגלום בגזר הדין, קבע בית המשפט כי שיתוף הפעולה של המבקש עם גורמי האכיפה שוקללו כראוי בקביעת העונש בתוך המתחם.

המבקש ממאן להשלים עם פסק הדין ומכאן הבקשה שלפניי.

נימוקי הבקשה

4. בבקשתו, טוען המבקש כי עניינו מעלה שאלה משפטית וציבורית רחבת היקף הנוגעת למקרים שבהם ראוי כי בית המשפט יחרוג באופן משמעותי לקולא ממדיניות הענישה הנוהגת. לדידו, במקרים שבהם נאשם סיכן ועודנו מסכן את חייו במטרה לסייע למשטרה, כבעניינו, יש לבכר את שיקוליו האישיים על פני האינטרס הציבורי שבענישה מאחורי סורג ובריח. עוד טוען המבקש כי שגו הערכאות מטה בכך שלא שיקללו כראוי את נסיבותיו הפרטניות הייחודיות המצדיקות הקלה משמעותית בעונשו, לרבות האינטרס השיקומי בעניינו, וכן כי הן לא התחשבו בהשפעה השלילית שיש בגזר דינו של בית משפט השלום על נאשמים וחשודים בנוגע לשיתוף פעולה עם רשויות האכיפה.

דיון והכרעה

5. לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

הלכה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים שבהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות ציבורית או כללית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים או במקרים שבהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לב(3) 123 (1982); רע"פ 641/19 מילר נ' מדינת ישראל (10.4.2019)). הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות המידה האמורות, וכל הטענות המנויות בגדרה נוגעות לנסיבותיו הפרטניות של המבקש, וזאת חרף ניסיונו של המבקש לשוות לבקשתו אצטלה עקרונית. למעשה, הבקשה נוגעת לחומרת העונש שנגזר על המבקש, וכידוע, רשות ערעור במקרים מסוג כגון דא תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת במקרים דומים (ראו, למשל, רע"פ 4491/14 סורן נ' מדינת ישראל (29.6.2014); רע"פ 4416/19 פלוני נ' מדינת ישראל (4.7.2019)).

6. בענייננו, נחה דעתי כי העונש שהוטל על המבקש איננו סוטה ממדיניות הענישה המקובלת והראויה, ובוודאי שאינו סוטה ממנו במידה ניכרת (ראו, והשוו: רע"פ 3058/18 רחמילוב נ' מדינת ישראל (23.4.2018); רע"פ 8399/15 קדוש נ' מדינת ישראל (19.5.2016)). טענותיו של המבקש במסגרת הבקשה שלפניי נבחנו לעומק ונדונו באופן מפורט וממצה על ידי שתי ערכאות. מעיון בפסק דינו של בית המשפט המחוזי עולה כי הוא בחן את העונש שנגזר על המבקש בהתחשב בנסיבותיו הפרטניות אל מול נסיבות ביצוע העבירות וחומרתן היתרה, וקבע כי גזר דינו של בית משפט השלום

מאזן באופן ראוי בין השיקולים הרלוונטיים השונים. כמו כן, לאחר שעמד על מכלול הנסיבות לקולא המתקיימות בעניינו של המבקש, עליהן אף הצביע המבקש בבקשתו, קבע בית המשפט המחוזי כי אין מקום במקרה דנן לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום מקום ש"אין בנמצא כל אינדיקציה ולפיה, המערערים[המבקש והאחר - ג'.ק] עברו הליך טיפולי משמעותי וארוך טווח, לא כל שכן הליך טיפולי יוצא דופן אשר ניכרים אותו ואשר מידת הצלחתו נבחנה הלכה למעשה. " ויוער, כי בית משפט השלום העניק משקל ממשי לשיתוף הפעולה של המבקש עם רשויות האכיפה, ובהתחשב בכך, מצא לגזור את עונשו ברף התחתון של מתחם הענישה. אינני מוצא מקום אפוא לקביעה נורמטיבית אפרוורית לפיה ככלל, שיתוף פעולה עם הרשויות מצדיק חריגה משמעותית ממדיניות הענישה הנוהגת, משראוי כי כל מקרה ייבחן על פי נסיבותיו ושיקול הדעת יישמר לערכאה הדיונית הגוזרת את הדין. בנסיבות אלה, לא מצאתי כל מקום להתערבות.

7. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ו באלול התשע"ט (26.9.2019).

שׁוֹפֵט